

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ І ОБЛІКУ

КАФЕДРА ОБЛІКУ І БІЗНЕС-КОНСАЛТИНГУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і аудит
Група	6.02.071.010.18.2

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Облік і аналіз розрахункових операцій»

Виконала: студентка Анна ЛИТВИНОВА

Керівник: к.е.н., доцент Ольга ФАРТУШНЯК

Рецензент: фізична особа- підприємець

Тетяна ДЕГТЯРЬОВА

Харків – 2022 рік

АНОТАЦІЯ

Повний обсяг дипломної роботи містить 56 сторінок, у тому числі 9 таблиць, 20 рисунків, список літератури з 35 найменувань (на 4 сторінках), 6 додатків (обсягом 12 сторінках). Основний текст дипломної роботи – 39 сторінок

Облік і аналіз розрахункових операцій

Предметом дослідження є процес обліку та аналізу розрахункових операцій на підприємстві.

Об'єктом дослідження є теоретичні, методичні та практичні питання обліку та аналізу розрахункових операцій на ТОВ «Компанія «Хімпостачання»».

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних засад методики та організації обліку і аналізу розрахункових операцій підприємства.

Відповідно до поставленої мети необхідно вирішити такі задачі: вивчити основи побудови та сутність розрахункових операцій; проаналізувати економічну діяльність ТОВ «Компанія «Хімпостачання»», дослідити інформаційне забезпечення операцій з обліку розрахунків; дослідити фінансовий облік розрахункових операцій ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»; провести аналіз структури дебіторської заборгованості та показників оборотності; провести аналіз структури кредиторської заборгованості та показників оборотності.

Отримані результати можуть бути використані в господарській діяльності підприємства «Компанії «Хімпостачання» та інших підприємств.

Ключові слова: розрахунки, розрахункові операції, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, облік, аналіз, оборотність

ABSTRACT

The full volume of the thesis contains 56 pages, including 9 tables, 20 figures, bibliography of 35 titles (4 pages), 6 appendices (12 pages). The main text of the thesis - 39 pages

Accounting and analysis of payment transactions

The subject of research is the process of accounting and analysis of settlement operations of the enterprise.

The object of research is theoretical, methodological and practical issues of accounting and analysis of settlement operations at LLC «Company «Chemical Supply»».

The aim of the work is to study the theoretical and practical principles of methodology and organization of accounting and analysis of settlement operations of the enterprise.

In accordance with the goal it is necessary to solve the following tasks: to study the basics of construction and the essence of settlement operations; to analyze the economic activity of LLC «Company «Chemical Supply»», to investigate the information support of settlement accounting operations; to investigate the financial accounting of settlement operations of LLC «Company «Chemical Supply»»; to analyze the structure of receivables and turnover indicators; to analyze the structure of accounts payable and turnover indicators.

According to the results of research, proposals have been made to improve the accounting of settlement operations at the enterprise.

The obtained results can be used in the economic activity of the enterprise LLC «Company «Chemical Supply»» and other enterprises

Keywords: settlements, settlement operations, receivables, accounts payable, accounting, analysis, turnover

ЗМІСТ

	стр.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ТА СУТНІСТЬ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	8
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТОВ «КОМПАНІЯ «ХІМПОСТАЧАННЯ»»	14
2.1. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» та інформаційне забезпечення операцій з обліку розрахунків	14
2.2. Фінансовий облік розрахункових операцій ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»	19
РОЗДІЛ 3. ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	26
3.1. Аналіз структури дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» та показників її оборотності	26
3.2. Аналіз структури кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» та показників її оборотності	30
ВИСНОВКИ	38
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ	44

ВСТУП

Господарювання суб'єкта супроводжується взаємовідносинами з контрагентами – постачальниками та покупцями, з бюджетом та органами соціального страхування тощо. При цьому проводяться розрахунки у готівковій та/або безготівковій формі, в національній та/або іноземній валюті. При розрахунках з контрагентами виникають як дебіторська, так і кредиторська заборгованості. І такі розрахунки впливають на фінансові результати підприємства, формують його платоспроможність та визначають фінансовий стан.

Чітка організація розрахунків між постачальниками та покупцями здійснює вплив на прискорення оборотності оборотних коштів та своєчасного надходження грошових коштів. Все вищезазначене свідчить про актуальність та своєчасність дослідження питань, пов'язаних з обліком та аналізом розрахункових операцій.

Метою роботи є дослідження теоретичних та практичних засад методики та організації обліку і аналізу розрахункових операцій підприємства.

Відповідно до поставленої мети необхідно вирішити такі задачі:

вивчити основи побудови та сутність розрахункових операцій;

проаналізувати економічну діяльність ТОВ «Компанія «Хімпостачання»», дослідити та інформаційне забезпечення операцій з обліку розрахунків;

дослідити фінансовий облік розрахункових операцій ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»;

провести аналіз структури дебіторської заборгованості та показників оборотності;

провести аналіз структури кредиторської заборгованості та показників оборотності.

Предметом дослідження є процес обліку та аналізу розрахункових

операцій підприємстві.

Об'єктом дослідження є теоретичні, методичні та практичні питання обліку та аналізу розрахункових операцій на ТОВ «Компанія «Хімпостачання»».

Теоретико-практичні аспекти обліку та аналізу розрахункових операцій обґрунтовані в роботах вчених-науковців, таких як: В. С. Белозерцева [5], Ф.Ф. Бутинця [8], І. О. Власова [10], В. Р. Кобилецького [13], Л. О. Лігоненко [14], Н. М. Новікова [14], І. П. Отенко [21], Г.Ф. Азаренкова [1, 21], А.В. Чупіса [22], В. М. Пархоменко [25], О. П. Подцеркового [27], Н. М. Ткаченко [30] та інші.

Достовірність висновків та результатів дослідження ґрунтується на використанні таких підходів та методів: системний підхід; соціологічного обстеження; економічного аналізу, методи порівняння, групування, узагальнення та інші методи.

При написанні роботи джерелами виступали роботи вітчизняних та іноземних авторів, періодичні видання, нормативні акти і Закони України, а також дані обліку та фінансової звітності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»».

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ ТА СУТНІСТЬ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

На сучасному етапі важливого значення на підприємстві набувають розрахункові операції, адже за їх допомогою відбувається розподіл і перерозподіл суспільного продукту, перехід його з товарної форми в грошову і навпаки.

Організація розрахунків вимагає строгого виконання фінансової дисципліни, своєчасної сплати боргів по зобов'язаннях і забезпечення своєчасного одержання засобів за реалізовану продукцію і надання послуг. Затримка оплати за отримані матеріальні цінності або несвоєчасне надходження засобів за реалізовану продукцію і надання послуг приводить до фінансових труднощів у введенні господарства підприємств.

Основні завдання розрахункових операцій наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Завдання розрахункових операцій

Дослідженнями змісту поняття «розрахункові операції» займалися науковців, як Ф.Ф. Бутинець [8], І. О. Власова [10], В.П Пантелєєв [23], О. С. Сніжко [23], Ю. Д. Чацкіс [33], О. М. Лисюк [33], Т. П. Михайлова [33] та ін. Результати такого дослідження наведено в табл. А.1. додатку А.

Аналіз табл. А.1 свідчить, що немає однозначного тлумачення поняття «розрахунки». Так у джерелі [33, с. 117] визначають розрахунки як систему, що має своїх учасників, які формують відповідні взаємовідносини на договірній чи іншій основі. Група авторів Пантелєєв В.П., Сніжко О.С. [23, с.160] роблять акцент на грошові взаємовідносини без врахування системи та документальну форму. З ними погоджується і Бутинець Ф.Ф. [8, с.162], додаючи розподіл розрахунків товарного та нетоварного характеру.

Відзначимо, що більшість авторів наголошують у визначенні «розрахунків» саме на грошовий характер. Проте, це не досить правильно, бо існує і безготівкова форма при використанні платіжних інструментів.

Таким чином, узагальнивши різні підходи до визначення поняття «розрахунки» можна визначити, що під ними розуміють фінансові взаємовідносини, які виникають під час здійснення діяльності контрагентів у процесі поставки товарів, виготовлення продукції, виконання робіт, надання послуг, зобов'язання за якими будуть погашені готівкою або в інший безготівковий спосіб.

Спираючись на поняття «розрахунки» можна зробити висновок, що дана економічна система має досить широке поняття, тому доцільним є розкриття її елементів. На рис. 1.2 представлено елементи розрахункових операцій підприємств.

Як бачимо з рис. 1.2 розрахунки можуть бути між фізичними та/або юридичними особами, об'єктом виступають будь-які цінності, а основним органом платежу є банківська система.

Окремої уваги заслуговує визначення форми розрахунків, що наведено на рис. 1.3.

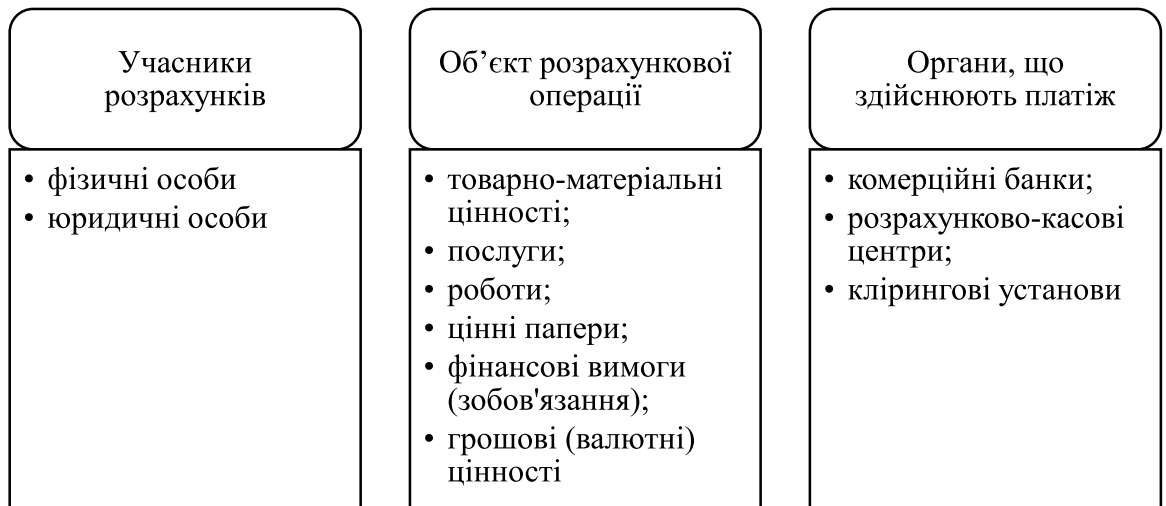

Рис. 1.2. Елементи розрахункових операцій підприємства

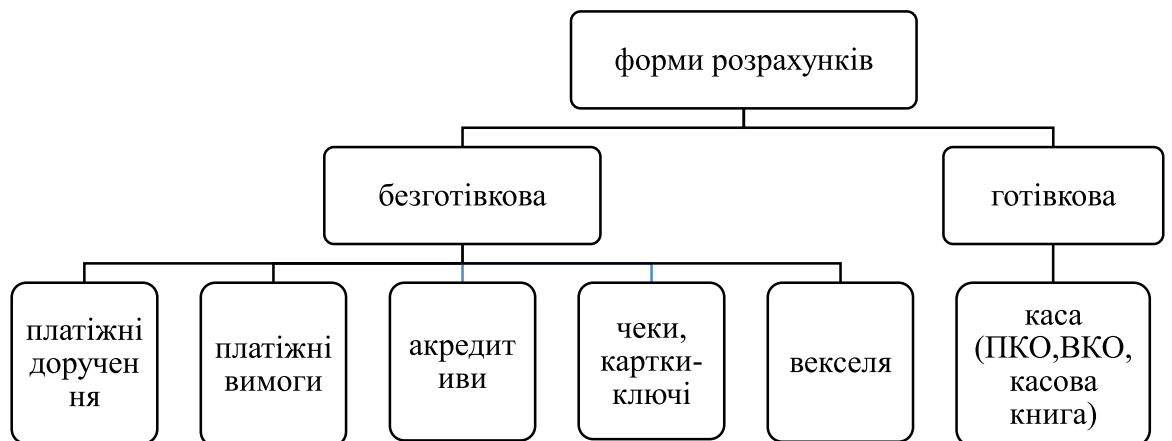

Рис. 1.3. Форми розрахунків на підприємстві

За рис. 1.3 можна побачити дві форми розрахунків. При цьому у безготівковій формі використовують різні розрахункові документи такі, як: платіжні доручення, платіжні вимоги, чеки, акредитиви, картки-ключі, векселя та ін.

Отже, розрахунки ґрунтуються на економічній базі кругообігу грошових коштів і є суспільним визнанням того, що вони виступають як система економічних відносин суб'єктів господарювання.

Головним призначенням класифікації розрахункових операцій є систематизація інформації щодо стану розрахунків підприємства та надання допомоги у прийнятті оптимального рішення щодо управління розрахунками. Класифікація розрахункових операцій подана на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Класифікація розрахункових операцій

Наведена класифікація на рис. 1.4 сформована на підставі узагальнення наукових підходів у вітчизняній літературі праць вчених та законодавчих актах. Така класифікація дозволяє охопити усі фактори, які впливають на

розрахункові операції, допускає можливість встановити джерело, що значно полегшує управління конкретним видом розрахункових операцій.

Організація розрахунків вимагає строгого виконання фінансової дисципліни, своєчасної сплати боргів із зобов'язань і забезпечення своєчасного одержання засобів за реалізовану продукцію і надання послуг. Вона побудована на застосуванні принципів, які представлено на рис. 1.5.

Рис. 1.5. Принципи організації розрахункових операцій

Здійснюючи свою виробничо-господарську діяльність підприємства вступають в розрахункові взаємовідносини з іншими підприємствами, організаціями і особами, тобто з дебіторами та кредиторами.

Необхідно зазначити, що визначення поняття «дебіторської заборгованості», «дебіторів» викладено у НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [19], а поняття «кредиторської заборгованості» - у НП(С)БО 11 «Зобов'язання» [20].

Тлумачення цих понять у літературних джерелах наведено у табл. А.2 та А.3 додатку А відповідно.

Аналіз категорій «дебіторська заборгованість» та «кредиторська заборгованість» з точки зору науковців не є однозначним. Існує поділ вчених на виокремлення сутнісних ознак відмінних від законодавчого трактування. Проте, в роботі будемо використовувати визначення дебіторської та кредиторської заборгованості, яке надано у відповідних НП(С)БО.

В широкому розумінні заборгованість виникає внаслідок певних дій у минулому та призведе до конкретних подій у майбутньому (відтік чи притік ресурсів, коштів, активів). Таким чином, можна відмити, що всі розрахунки, як із дебіторами, так і з кредиторами відбуваються у часі.

РОЗДІЛ 2.

ТЕХНОЛОГІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТОВ «КОМПАНІЯ
«ХІМПОСТАЧАННЯ»»

2.1. Економічна характеристика діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» інформаційне забезпечення операцій з обліку розрахунків

Об'єктом дослідження обрано ТОВ «Компанія «Хімпостачання»».

Дане товариство є юридичною особою та створено 19.02.2009 року у м. Харків.

Згідно Класифікатора видів економічної діяльності (КВЕД) до основного виду діяльності відноситься оптова торгівля хімічною продукцією. Також, у довідці про реєстрацію зазначені ще й такі види діяльності, як: виробництво вогнетривких виробів; виробництво інших технічних керамічних виробів; виробництво цементу.

Товариство веде бухгалтерський, управлінський та статистичний облік на підставі законодавчих норм України та наказу про облікову політику.

Згідно цього наказу визначено:

робочий План рахунків бухгалтерського обліку без використання 8 класу рахунків;

тривалість робочого тижня (5 днів) та робочого дня (8 годин);

межа розподілу малоцінних необоротних матеріальних активів та основних засобів згідно встановленого ПКУ;

метод амортизації необоротних активів- прямолінійний, малоцінних необоротних матеріальних активів – 100 % у першому місяці використання;

метод оцінки вибуття запасів – FiFo.

На підприємстві працює до 10 працівників, за своїми доходами воно відноситься до малого підприємництва та подає фінансовий звіт за спрощеною системою. Проте, облік ведеться за загальними правилами та товариство

сплачує податок на прибуток. Окрім цього, товариство веде торгівлю підакцизними товарами, тому сплачує й акцизний збір.

Поставки здійснюються як методом самовивозу товару покупцем, так і шляхом надання відповідного транспорту постачальником.

Використовуючи дані фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва (додаток Б, В, Г) наведемо основні економічні показники діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за два останні роки. Результати аналізу представлено у табл. Д.1 додатку Д.

За даними табл. Д.1, можна зробити висновок що у 2020 році відбулось зменшення основних засобів та середньооблікової кількості робітників. Всі інші показники зросли. Позитивною тенденцією розвитку діяльності є зростання доходу на 11 та 10 % у порівнянні з 2018 та 2019 роками відповідно. Також відбулось і зростання собівартості реалізованих товарів. Внаслідок зростання витрат відбулось зменшення чистого прибутку на 20 % у 2020 році порівняно з попереднім роком.

Велике значення на рівень платоспроможності підприємства має дебіторська та кредиторська заборгованість та її співвідношення.

Динаміка показників дебіторської та кредиторської заборгованості подана на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Динаміка показників дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за 2018-2020 рр.

За рис. 2.1 можна визначити перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, що створює загрозу фінансовій стійкості товариства. Але для визначення та підтвердження цього необхідно провидити детальний коефіцієнтний аналіз показників.

Якщо аналізувати активи, якими володіє товариство, то можна зазначити про їх динаміку та нерівномірну структуру, що показано на рис. 2.2.

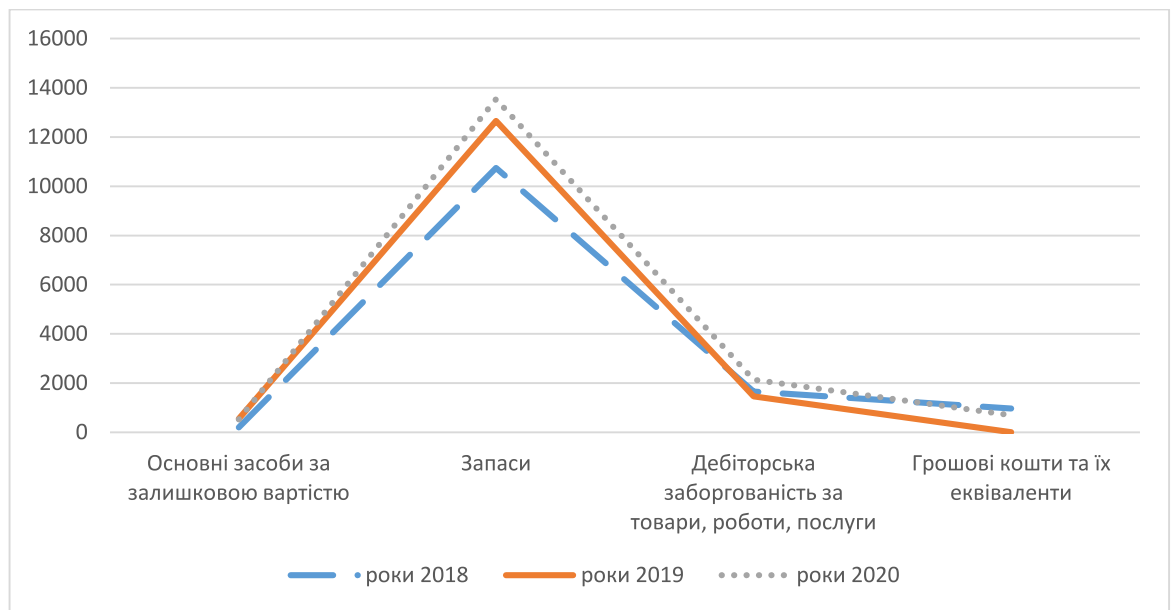

Рис. 2.2. Структура активів ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за 2018-2020 рр.

За даними рис. 2.2 найбільшу долю у складі активів займають запаси. Це пояснюється видом діяльності –торгівля товарами.

Інформаційним забезпеченням розрахунків з покупцями та постачальниками виступають первинні документи. На кожному підприємстві застосовують певні первинні документи, які підтверджують характер операцій діяльності.

Етапи документообігу розрахункових операцій представлено на рис. 2.3.

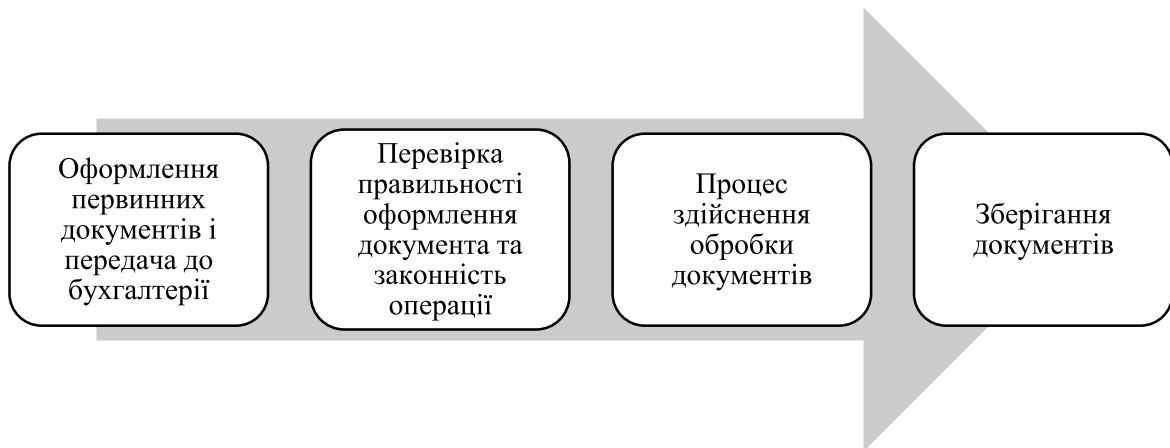

Рис. 2.3. Етапи документообігу підприємств

Перелік первинних документів та облікових регістрів розрахунків з дебіторами наведено у табл. Е. 1 додатку Е, а з кредиторами у табл. Е.2 додатку Е.

Для узагальнення інформації про розрахункові операції у реєстрах бухгалтерського обліку призначений Журнал 3. Записи в цьому Журналі здійснюються на підставі підсумкових даних відомостей 3.1 - 3.6 та первинних документів [10].

За кожним видом податків і платежів щомісяця відображаються нараховані та належні до відшкодування з бюджету суми податків і платежів, їх сплата, списання тощо. Сальдо на кінець місяця визначається окремо за кожним видом податків і платежів.

Також, для відображення розрахункових операцій на рахунках обліку та фінансової звітності призначені відповідні внутрішні робочі документи, які представлено в табл. 2.1.

Таким чином, організація обліку розрахункових операцій підприємства має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та зрозумілості даних операцій.

Більшість розрахунків на підприємстві відбувається у безготівковій формі шляхом перерахування коштів з поточного рахунку на рахунки постачальників, та навпаки. Проте є і невелика кількість розрахунків з готівкою, якщо у підприємства є каса.

Внутрішні робочі документи, що регулюють облік розрахункових операцій

Назва нормативного документу	Основний зміст
Облікова політика підприємства	Визначає способи організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, з урахуванням конкретних умов його діяльності.
Робочий План рахунків	Кожне підприємство розробляє для себе робочий план рахунків, включаючи до нього лише ті рахунки, що мають практичне застосування на даному підприємстві. Робочий план рахунків затверджується керівником підприємства. Але порядок використання кожного рахунка є незмінним, встановленим інструкцією зі застосування плану рахунків.
Розробленні первинні документи	Кожне підприємство має право розробити власні спеціалізовані первинні документи, за умови наявності в них обов'язкових реквізитів(з метою внутрішнього управлінського обліку).

Готівкові розрахунки проводять за допомогою первинних документів: оприбуткування готівки – прибутковий касовий ордер, видача готівка – видатковий касовий ордер. Далі всі касові ордери реєструють в журналі реєстрації таких ордерів.

Окрім цього, всі касові ордери відображають в касовій книзі, яка заповнюється певним способом, в двох екземплярах та за кожний день готівкових операцій. Також в касовій книзі підсумовують сальдо готівки на початок та кінець дня [30].

Безготівкові розрахунки проводять за допомогою платіжних доручень, чеків, платіжних вимог та ордерів. Аналітичний облік безготівкових розрахунків відображається у виписці банку. Таку виписку банку Товариство автоматично формує за допомогою Клієнт-Банку. Її можна отримати за день, місяць, рік.

Наприкінці, маємо зауважити, що всі первинні документи мають реквізити, які повинні бути заповнені. В касових документах не може бути

помарок або підчисток, бо це фінансові документи.

2.2. Фінансовий облік та контроль розрахункових операцій ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»

Внаслідок торгової діяльності дослідженого товариства, виникають розрахунки з постачальника (у кого придбають товари) та з покупцями (кому продають товари).

Саме тому розглянемо облік розрахунків з постачальниками та покупцями.

Для обліку розрахунків з дебіторами Планом рахунків передбачено рахунки [12], які подано на рис. 2.4.

Зазначимо, що у дослідженого товариства немає довгострокової заборгованості, тому її не розглянуто у роботі.

Рахунки обліку дебіторів		
36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"	37 "Розрахунки з різними дебіторами"	38 "Резерв сумнівних боргів"

Рис. 2.4. Синтетичні рахунки обліку дебіторів

До кожного рахунку, які наведено на рис 2.4, відкривають субрахунки. На даному підприємстві використовують такі субрахунки, які подано на рис. 2.5. Як можна побачити з рис. 2.5, у товариства є розрахунки як вітчизняними, так і іноземними покупцями й розрахунки ведуться в національній та іноземній валюті.

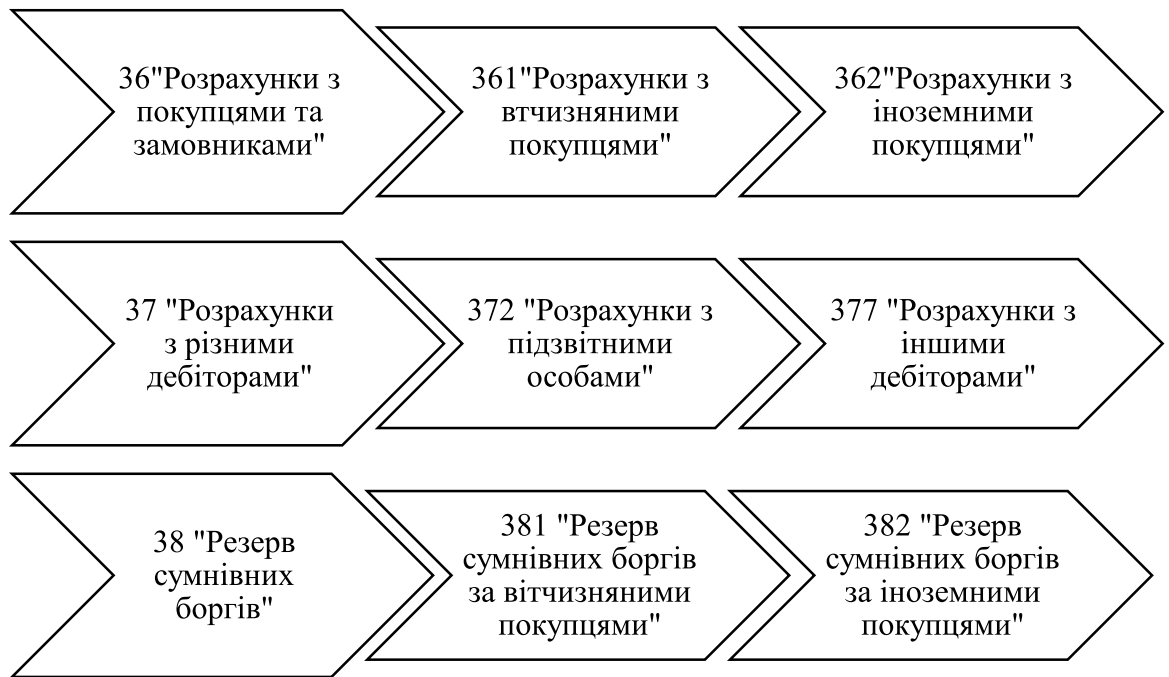

Рис. 2.5. Субрахунки обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»

За дебетом рахунку дебіторської заборгованості відображається продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг, яка включає податок на додану вартість, який підлягає перерахуванню до бюджету. За кредитом рахунку відображаються суми платежів, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах, в касу підприємства. Сальдо рахунку відображає заборгованість покупців та замовників за одержану продукцію (роботи, послуги) [10].

Окремої уваги необхідно звернути на субрахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами». Дебіторська заборгованість виникає за сумами, які видані під звіт, але звіту ще не надано. Кредиторська заборгованість виникає по сумах перевитрат підзвітної особи, але ще не відшкодованої на дату балансу:

Аналітичний облік розрахунків з дебіторами ведеться за кожним покупцем (дебітором), за кожним пред'явленим до сплати рахунком, що зазначено в наказі про облікову політику.

Маємо зазначити, що ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» створює резерв сумнівних боргів. Для цього, в Наказі про облікову політику зазначено метод платоспроможності окремого дебітора. Це пояснюється невеликою кількістю безнадійної заборгованості дебіторів.

Кореспонденція рахунків типових господарських операцій з розрахунків з дебіторами представлено у табл. Ж. 1 додатку Ж.

Для розрахунків з кредиторами Планом рахунків передбачено рахунки, які подано на рис. 2.6.

Рахунки обліку кредиторів							
60 "Коротко строкові кредити"	62"Корот костроков і векселя видані"	63"Розрах унки з постачаль никами та підрядник ами"	64 "Розрахун ки за податкам и та платежа ми "	65"Розрах унки за страхуван ням"	66 "Розрахун ки за виплатам и працівник ам"	67"Розрах унки з участника ми"	68 "Розрахук ни з іншими операція ми"

Рис. 2.6. Синтетичні рахунки обліку кредиторів

Розрахунки за кредиторською заборгованістю обліковують на рахунках класу 6 «Поточні зобов'язання» (рахунки 60-68) [12]. Ці рахунки, є пасивними, проте на окремих субрахунках синтетичних рахунків 63, 64, 65, 68 сальдо на кінець місяця може бути не лише кредитовим, а й дебетовим. Такі показники не згортаються, а сальдо синтетичного рахунка визначається розгорнуто за дебетом і кредитом як сума відповідного сальдо на субрахунках.

Аналітичний облік розрахунків з кредиторами проводиться за кожним постачальником (кредитором), за кожним рахунком до сплати, що відображено в наказі про облікову політику [34].

Згідно робочого Плану рахунків до кожного рахунку, які наведено на рис 2.6, товариство використовує субрахунки (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Субрахунки обліку кредиторської заборгованості на ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»

Кореспонденція рахунків типових господарських операцій з розрахунків з кредиторами представлено у табл. Ж. 2 додатку Ж.

Контроль за дебіторською та кредиторською заборгованістю проводиться регулярно при звірнні з контрагентами сум таких заборгованостей [6]. Для цього складається такий документ як акт звірки заборгованості. На ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» він формується автоматично в бухгалтерській програмі «1С: УТП». Після його формування, сторони перевіряють наявну інформацію щодо заборгованостей та підписують даний акт.

Алгоритм перевірки дебіторської та кредиторської заборгованості

представлена на рис. 2.8.

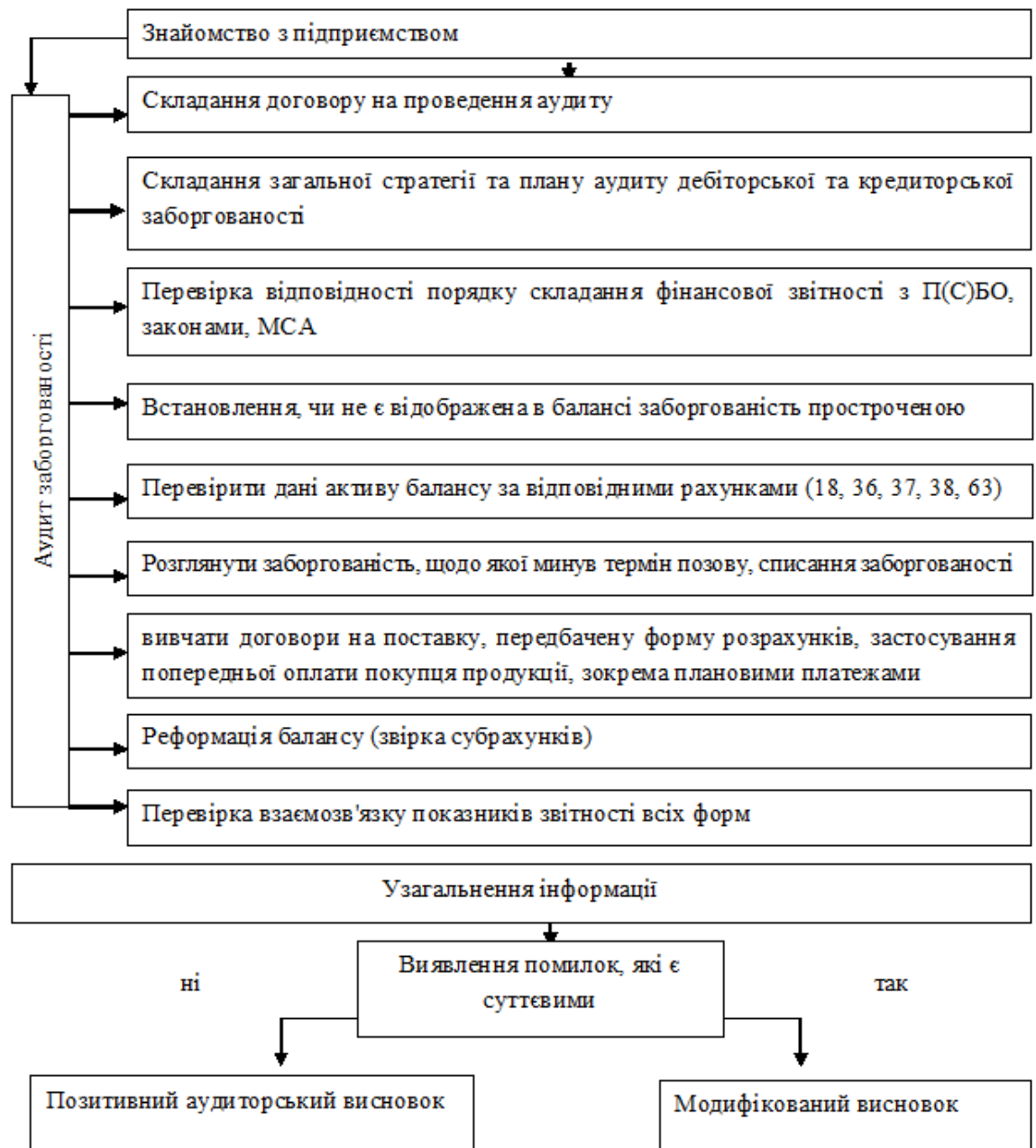

Рис. 2.8. Алгоритм перевірки дебіторської та кредиторської заборгованості

За рис. 2.8 можна визначити процес проведення аудиторської перевірки дебіторської та кредиторської заборгованості.

Також, можна відмітити, що аудиторська перевірка таких

заборгованостей складається з окремих послідовних етапів, які в узагальненому вигляді можна сформулювати таким чином, як представлено на рис. 2.9.

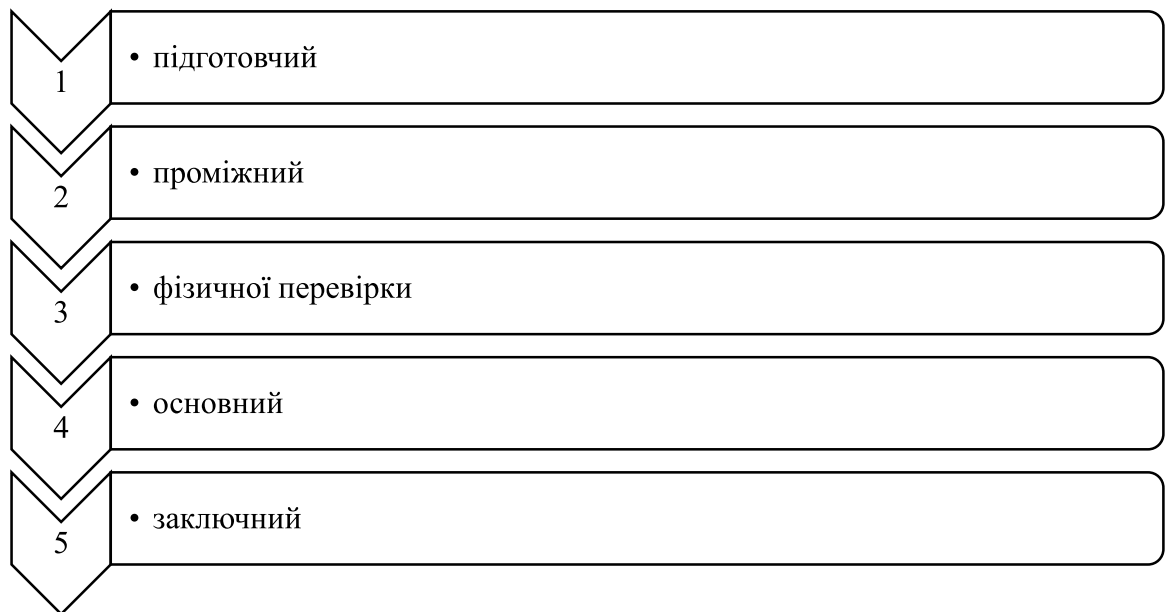

Рис. 2.9. Етапи аудиторської перевірки

Отже, проведення контролю стану, наявності та аналізу дебіторської та кредиторської заборгованостей, а також підготовка висновку є важливим етапом успішної діяльності підприємства.

Раціональна організація системи внутрішнього контролю за станом розрахунків на підприємстві сприятиме зміцненню договірної та розрахункової дисципліни, підвищенню відповідальності за дотриманням платіжної дисципліни, скороченню дебіторської заборгованості, покращанню фінансового стану суб'єкта господарювання.

РОЗДІЛ 3. ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

3.1. Аналіз структури дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» та показників її оборотності

Оцінка фінансової стабільності підприємства починається з визначення стану дебіторської заборгованості, її структури та динаміки.

Недотримання договірної і розрахункової дисципліни, несвоєчасне пред'явлення претензій по боргах, які виникають, призводять до значного росту невиправданої дебіторської заборгованості, отже, до нестабільності фінансового стану підприємства [1].

В економічній літературі розрізняють два види такої заборгованості: звичайна та прострочена. Наявність простроченої заборгованості призводить до створення фінансових труднощів, нестачі фінансових ресурсів, необхідних для придбання виробничих запасів, виплати заробітної плати, відсутності грошових коштів та інше.

Аналіз дебіторської заборгованості проводиться з метою виявлення розмірів і динаміки невиправданої заборгованості, причин її виникнення або росту. Аналіз складу дебіторської заборгованості починають із загальної оцінки динаміки її розміру загалом і в розрізі статей. На цьому етапі встановлюють чи немає в складі дебіторської заборгованості сум, нереальних для стягнення, чи таких, за якими минув термін позову. Якщо такі є, то слід терміново вжити заходи щодо їх усунення [21].

Для внутрішнього аналізу використовуються дані аналітичного обліку рахунків, призначених для узагальнення інформації про розрахунки з дебіторами.

Вихідною інформацією для аналізу дебіторської заборгованості є фінансова звітність малого підприємництва (додаток Б, В), а також

бухгалтерська інформація з програми «1 С: УТП».

Аналіз наявності дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» подано в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Аналіз наявності дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»»**

Найменування	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Дебіторська заборгованість:					
за товари, роботи, послуги	1648,6	1463	2133,1	-185,6	670,1
з бюджетом	502,5	535,5	1262,2	33	726,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	13645	15486,9	19804,1	1841,9	4317,2
Всього	15796,1	17485,4	23199,4	1689,3	5714

За даними табл. 3.1 в структурі загальної дебіторської заборгованості за 2020 рік основна доля або 85,4 % припадає на іншу поточну заборгованість (88,6% у 2019р.), а 9,% - за товари, роботи та послуги (8,4% у 2019р.). Що стосується дебіторської заборгованості за товари, то в 2020 році відбулось її збільшення, що є негативною зміною.

Для аналітичного розуміння структури дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» складено табл. 3.2.

Аналіз табл. 3.2. свідчить, що протягом трьох аналізованих періодів частка дебіторської заборгованості у валюті балансу зросла на 4,97 в.п (з 51,1 до 56,07). Дана тенденція збільшення знижує можливість підприємству використовувати суму заборгованості на розвиток та є свідченням відсторонення власних коштів від господарської діяльності ТОВ «Компанія «Хімпостачання»».

**Аналіз структури дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»»**

Найменування	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Дебіторська заборгованість, всього	15796,1	17485,4	23199,4	1689,3	5714
Валюта балансу	30901	33861,5	41372,8	2960,5	7511,3
Дохід (виручка) від реалізації товарів	25416,4	28227	31048,5	2810,6	2821,5
Частина дебіторської заборгованості у валюті балансу, %	51,1	51,6	56,07	0,54	4,44
Частка дебіторської заборгованості у виручці, %	62,15	61,95	74,72	-0,20	12,77

Частка дебіторської заборгованості у виручці від реалізації товарів за 2020 рік складає великий відсоток, незважаючи на зниження у 2019 році до 2018 рік до 61,95 п.п (- 0,20). За 2020 рік вона збільшилася до 74,72 п.п (+ 12,77) до 2019 року. Така тенденція свідчить, що значно зменшується надходження доходу підприємства.

Динаміка дебіторської заборгованості товариства за аналізовані періоди представлено на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Динаміка дебіторської заборгованості товариства

Структура дебіторської заборгованості за термінами її виникнення наведена в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Динаміка і структура дебіторської заборгованості ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»» за термінами її виникнення за 2020 рік**

Вид дебіторської заборгованості	Терміни погашення			Всього, тис. грн.
	до 30 днів	31-60 дні	більш 61 дня	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	785	691	657,1	2133,1
Інша поточна дебіторська заборгованість	7137,4	6716	5950,7	19804,1
Всього дебіторська заборгованість	7922,4	7407	6607,8	21937,2
Частка дебіторської заборгованості за товари в загальній заборгованості, %	9,91	9,33	9,94	9,72
Частка іншої поточної дебіторської заборгованості в загальній заборгованості, %	90,09	90,67	90,06	90,28

З табл. 3.3 можна визначити таку структуру дебіторської заборгованості за термінами її виникнення: заборгованості за товари, роботи, послуги складає 9,72 % і інша поточна дебіторська заборгованість – 90,28 %. Частина іншої поточної заборгованості термін виникнення якої від 12 до 18 місяців в 2020 році хоч і має тенденцію до зниження, але ймовірність повернення цієї заборгованості є невеликою. Можна сказати, що ймовірність повернення цієї заборгованості 50% на 50%.

В цілому, за 2020 рік дебіторська заборгованість за товари, роботи, зменшується в порівнянні з попередніми роками за всіма термінами виникнення. Інша поточна заборгованість має незначну тенденцію до зменшення - на 0,61 % порівняно з попереднім роком.

Наступним кроком аналізу є розрахунок показників оборотності дебіторської заборгованості, який подано в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Аналіз показників оборотності дебіторської заборгованості

Показники	Роки			Відхилення	
	2018	2019	2020	2020 р. до 2019 р.	
				Абсол. відх. (+;-)	Темпи приросту, %
Дебіторська заборгованість	15796,1	17485,4	23199,4	5714	32,68
Загальна сума оборотних активів	30699,9	33317,4	40 846,5	7 529,1	22,60
Оборотність дебіторської заборгованості	212,01	169,63	175,96	6,33	3,73
Період погашення дебіторської заборгованості, (дн.)	172	215	207	-8	-3,72

Аналіз даних табл. 3.4 показав, що протягом 2020 року коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості збільшився. Відбулось незначне зменшення періоду погашення дебіторської заборгованості з 215 дн. у 2019 році до 207 дн. в 2020 році.

Графік зміни показників оборотності дебіторської заборгованості товариства за аналізований період представлено на рис. 3.2.

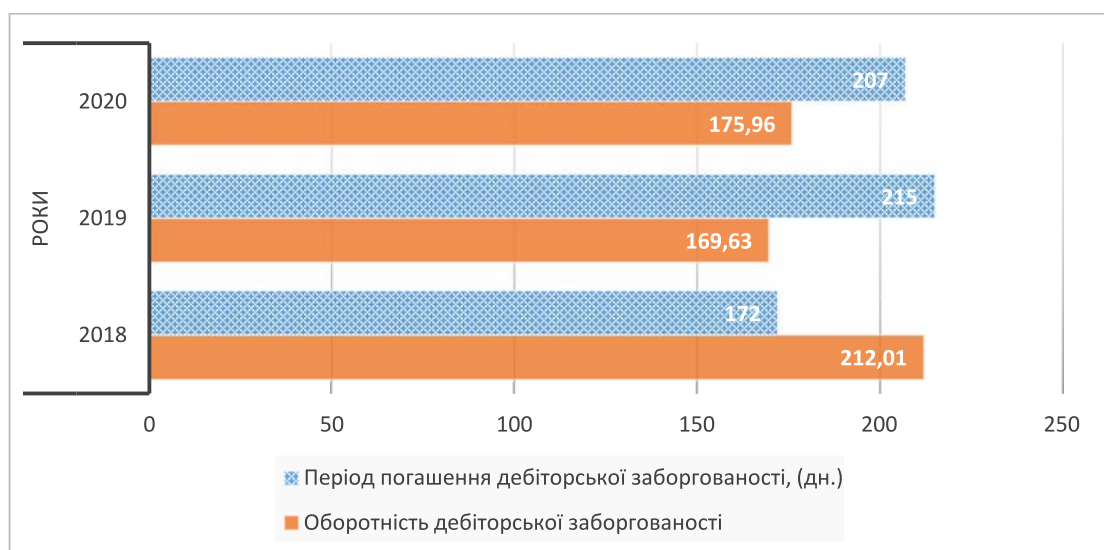

Рис. 3.2. Структура показників оборотності дебіторської заборгованості

На ТОВ «Компанія Хімпостачання» загальний стан дебіторської заборгованості можна вважати позитивним. Рівень платіжної дисципліни дозволяє підприємству проводити депозитні операції, та отримувати додатковий дохід від банків.

Підсумовуючи вищенаведене, можна відзначити, що питання управління дебіторською заборгованістю актуальна для будь-якого підприємства. При правильному управлінні заборгованістю й скориставшись вище викладеними рекомендаціями, підприємство може значно поправити свій фінансовий стан. Головне правильно оцінити й проаналізувати стан підприємства й підібрати найбільш підходящі для себе методи.

3.2. Аналіз структури кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» та показників її оборотності

Ще одним напрямком аналізу розрахункових операцій є аналіз структури та динаміки кредиторської заборгованості.

Наявність кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за 2018-2020 рр. представлено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Аналіз складу кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»

Показники	Роки			Відхилення, 2020 року до 2019 року	
	2018	2019	2020	Абсол. відх. (+;-)	Темпи приросту, %
Короткострокові кредити банків	530,5	105,9	1017,5	911,6	в 9 раз
Поточна кредиторська заборгованість за:					
товари (роботи, послуги)	16820,0	19747,0	23541,5	3794,5	19,22

Закінчення табл. 3.5.

Показники	Роки			Відхилення, 2020 року до 2019 року	
	2018	2019	2020	Абсол. (+;-)	Темпи приросту, %
з бюджетом	3,5			0	0
зі страхування	0,2	0,2	0,2	0	0
з оплати праці	116,8	22,9	61,0	38,1	в 2,5 рази
Інші поточні зобов'язання	11765,5	12039,8	14580,7	2540,9	21,104
Всього	29236,5	31915,8	39200,9	7285,1	22,826

З даних табл. 3.4 видно, що короткострокові кредити банків в підприємства за 2020 рік зросли в 9 разів. Це свідчить про залучення позикових коштів. В аналізованому році кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги збільшилася на 3794,5 тис. грн., що складає 19,22 %. Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом у 2020 році відсутні, що говорить про повне і своєчасне їх погашення. Заборгованість зі страхування за 2020 рік залишились незмінні та склали 0,2 тис. грн.; а по оплаті праці – збільшились на 38,1 тис. грн., що свідчить про збільшення заробітної плати персоналу підприємства, у зв'язку із змінами в кількісному складі працівників.

На рис. 3.3 наведено наявність та динаміка двох найбільш вагомих видів кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за три аналізованих періоди.

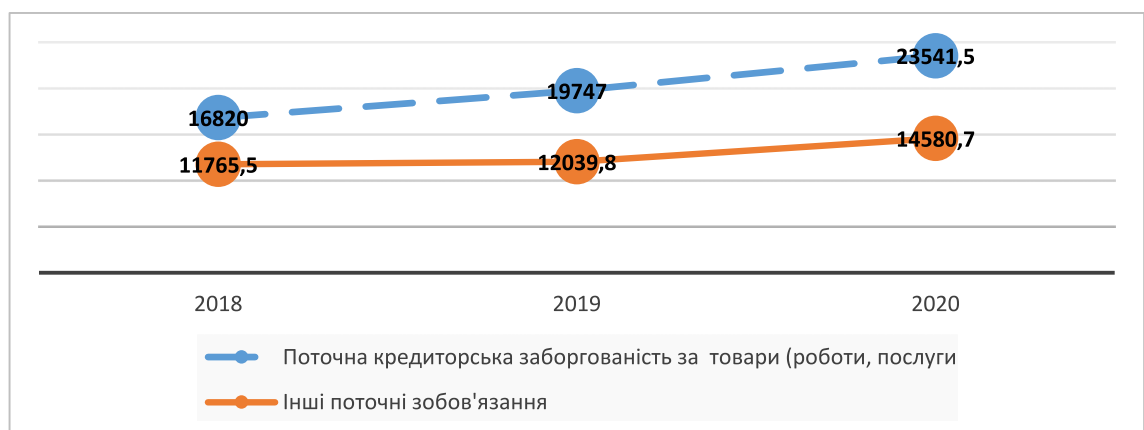

Рис. 3.3. Структура видів кредиторської заборгованості товариства

Як видно з рис. 3.3 протягом трьох років спостерігаються зміни джо збільшення. Можна зробити висновок, що підприємство не завжди дотримується своєчасної розрахунково - платіжної дисципліни з постачальниками.

Аналіз структури кредиторської заборгованості товариства наведено в табл. 3.6

Таблиця 3.6

**Аналіз структури кредиторської заборгованості
ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»**

Найменування	Роки			Абсолютне відхилення, тис. грн.	
	2018	2019	2020	2019 р. від 2018 р.	2020 р. від 2019 р.
Кредиторська заборгованість, всього	29236,5	31915,8	39200,9	2679,3	7285,1
Валюта балансу	30901	33861,5	41372,8	2960,5	7511,3
Частка кредиторської заборгованості у валюті балансу, %	94,61	94,25	94,75	-0,36	0,50

В цілому, дані табл. 3.6 свідчать про високу долю частки кредиторської заборгованості в валюті балансу. Зміни у динаміці цього показника незначні.

Показники оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» наведено у табл. 3.7.

Дані табл. 3.7 показують зменшення оборотності кредиторської заборгованості протягом трьох аналізованих років, що складає 6,55 % та 6,97 % порівняно з 2018 та 2019 роках відповідно. Також спостерігається зростання терміну погашення такої заборгованості у 2020 році на 21 день відповідно до 2019 року та на 20 днів у 2019 році відповідно до 2018 року. Таке зростання склало 7,49 % та 7,01 % відповідно. Зростання строків погашення кредиторської заборгованості свідчить, що товариство використовує фінансові ресурси постачальників і підрядників протягом більш тривалого періоду часу

[14]

Таблиця 3.7

**Показники оборотності кредиторської заборгованості
ТОВ «Компанія «Хімпостачання»»**

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
				2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Оборотність кредиторської заборгованості	1,32	1,23	1,15	-0,09	-0,09	93,45	93,03
Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	272	292	313	20	21	107,01	107,49

Наочно динаміка показників оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» представлена на рис. 3.4.

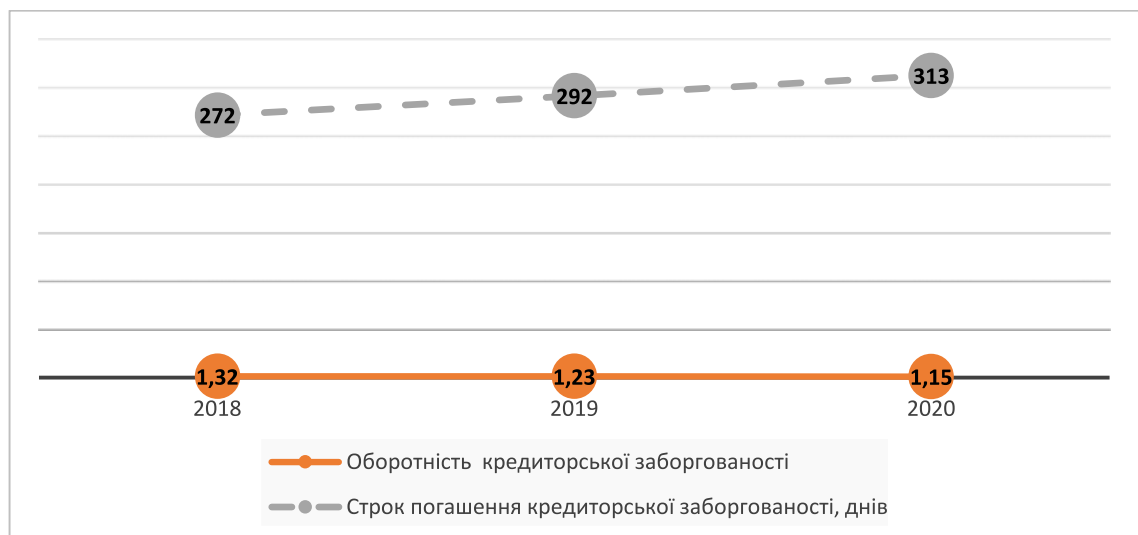

Рис. 3.4. Динаміка показників оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за 2018-2020 рр.

Графічне зображення періодів погашення дебіторської і кредиторської

заборгованостей представлено на рис. 3.5.

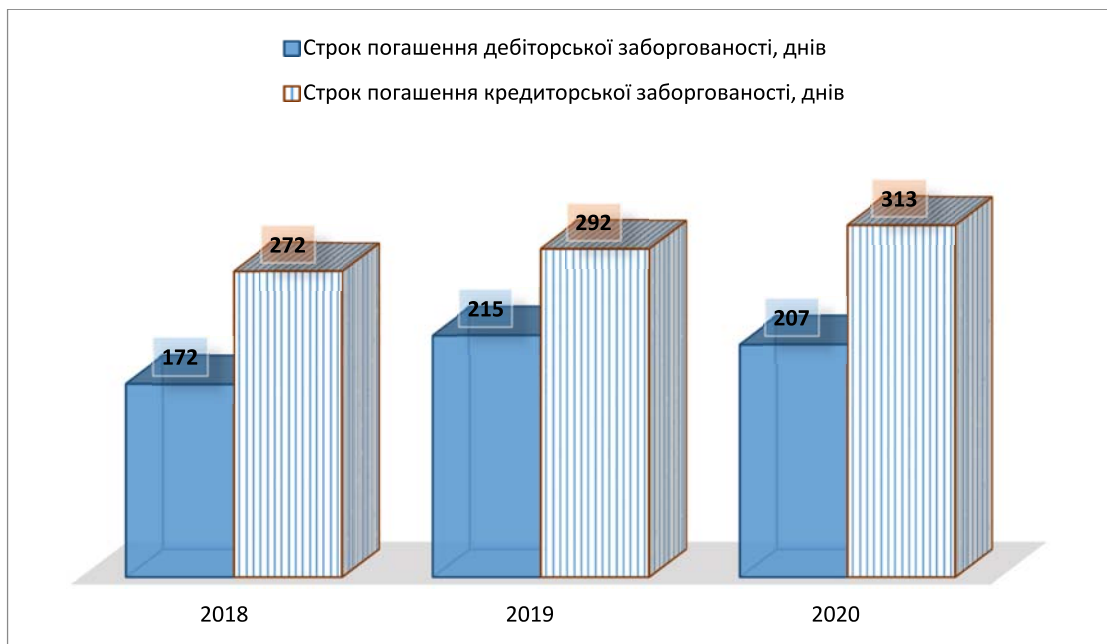

Рис. 3.5. Співвідношення показників погашення дебіторської і кредиторської заборгованостей ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» за три роки

Як можна бачити з рис. 3.5, показники погашення дебіторської і кредиторської заборгованостей потребують врегулювання. За фактичними даними цих коефіцієнтів можна стверджувати, що ТОВ «Компанія «Хімпостачання»» варто дотримуватися більш жорсткої фінансової дисципліни від своїх клієнтів.

У фінансовому аналізі має значення співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості, тобто вилученого з обороту грошового капіталу і залученого капіталу в якості джерела фінансування поточних платежів. Він показує ступінь покриття кредиторської заборгованості вимогами на користь підприємства. Між ними частіше відстежується пряма залежність. Якщо співвідношення дорівнює 1, то це вважається нормальним станом розрахунків [3].

Наведені розрахунки співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості представлено у табл. 3.8.

**Аналіз співвідношення дебіторської та кредиторської
заборгованості товариства**

Показник	формула розрахунку	Роки			Відхилення	
		2018	2019	2020	в 2020 році від	
					2018 року	2019 року
Дебіторська заборгованість за товари, послуги, тис. грн.	ф № 1м р. 1125	1648,6	1463	2133,1	484,5	670,1
Кредиторська заборгованість за товари, послуги, тис. грн.	ф № 1м р. 1615	16820	19747	23541,5	6721,5	3794,5
Коефіцієнт поточної заборгованості	$K_z = \frac{ДЗ}{КЗ}$	0,10	0,07	0,09	-0,01	0,02

За результатами розрахунку в табл. 3.8, коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості від кредиторської в період з 2018 по 2020 рр суттєво не змінився та склав 0,09%. Низьке значення цього коефіцієнта характеризує про нерівномірний стан розрахунків за придбану і поставлену продукцію. В абсолютних показниках у 2020 році спостерігається зростання як дебіторської заборгованості, так і кредиторської заборгованості.

Темп зростання кредиторської заборгованості в 2020 р склав 119,22% (+3794,5 тис. грн.) на відміну від 2019 року в 117,40% (+2927 тис. грн.). Щодо дебіторської заборгованості, то відбулося зростання на 145,8 % (+670,1 тис. грн.) на відміну від 2019 року в 88,74% (- 185,6 тис. грн.).

Отже, виходячи з проведених розрахунків і аналізу дебіторської заборгованості підприємства можна зробити висновок, що для поліпшення показників фінансової стабільності в діяльності підприємства, рішенням може служити ефективний кредитний контроль з мінімізації ризику непогашення дебіторської заборгованості; співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості.

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості є важливим елементом контролю за раціональним співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства з огляду на дотримання стабільності його фінансового стану та поступального розвитку підприємства.

Різне збільшення дебіторської заборгованості і її частки в оборотних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства стосовно покупців або про збільшення обсягу продажів, або про фінансову нестабільність підприємства. Скорочення дебіторської заборгованості оцінюється позитивно, якщо це відбувається за рахунок скорочення періоду її погашення. Якщо ж дебіторська заборгованість зменшується у зв'язку зі зменшенням відвантаження продукції, то це свідчить про зниження ділової активності підприємства.

Для більшої наочності порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості подано на рис.3.6.

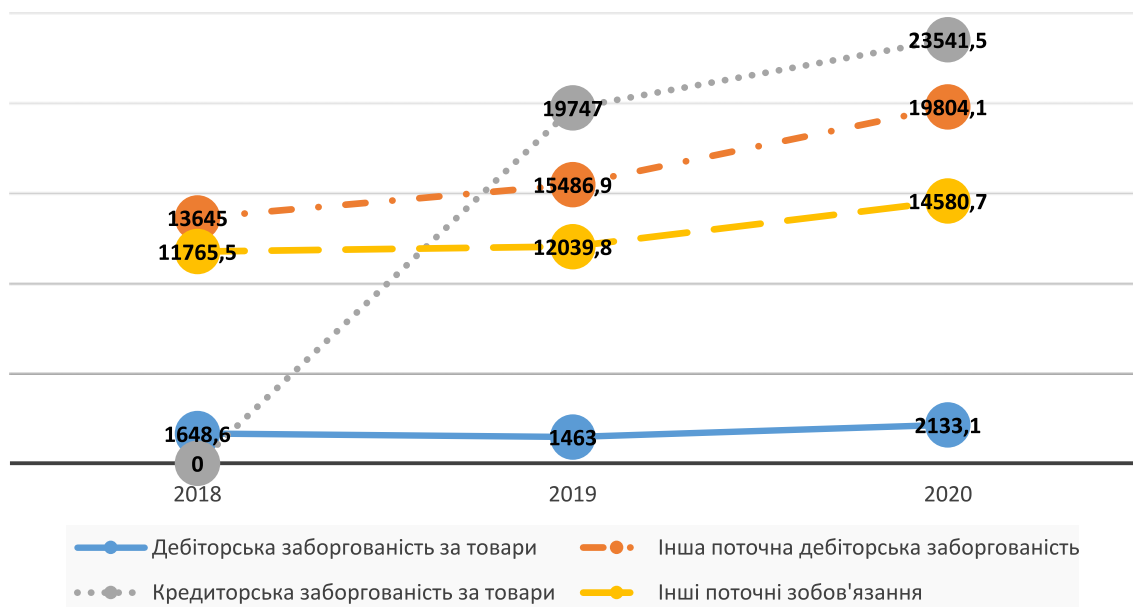

Рис. 3.6. Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості товариства за три роки

Збільшення кредиторської заборгованості, її значне перевищення над дебіторською також загрозове для економічної стійкості господарюючих суб'єктів, адже це автоматично впливає на погіршення значень основних індикаторів фінансової стійкості, що є складовою економічної. Так, збільшення кредиторської заборгованості призводить до збільшення поточних зобов'язань, це, в свою чергу – до зменшення показника фінансової стабільності та збільшення фінансового ризику [15, с. 32].

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі досліджені особливості обліку та аналізу розрахункових операцій товариства. Обґрунтовано актуальність теми роботи та проаналізовано публікації науковців-економістів. Вивчено причини виникнення дебіторської та кредиторської заборгованостей та їх вплив на фінансовий стан підприємства.

Аналіз наукових підходів українських і закордонних авторів до визначення поняття «розрахунки» дозволив виділити характерні ознаки. Також наведена класифікація розрахункових операцій та їх оцінка.

Досліджена діяльність обраного підприємства та проаналізовані її основні економічні показники. За результатами аналізу визначено, що товариство займається оптовою торгівлею та є прибутковим підприємством. Проте, в аналізованому періоді спостерігається зменшення показника чистого прибутку, а також рентабельність діяльності підприємства знаходиться на низькому рівні. Тому, необхідні кроки для підвищення своєї ділової активності та платоспроможності.

Визначено, що для обліку розрахункових операцій товариство використовує рахунки згідно робочого плану рахунків. Також у товариства відсутня довгострокова дебіторська та кредиторська заборгованість. Розглянуто документообіг на підприємстві та визначено облікові регістри для обліку розрахунків з покупцями та постачальниками.

За аналізований період загальна величина дебіторської та кредиторської заборгованості демонструє динаміку зростання. Це відбулося за рахунок зростання дебіторської та кредиторської заборгованості за товари та іншої дебіторської заборгованості і поточних зобов'язань.

Під час аналізу дебіторської та кредиторської заборгованостей проведено розрахунки показників їх оборотності. Зменшення показника тривалості обороту дебіторської та кредиторської заборгованості на протязом

трьох років, означає, що заборгованість дебіторів стала перетворюватися в кошти швидше. Коефіцієнт оборотності заборгованості дебіторів у динаміці показує зростання.

В якості узагальнюючого висновку, можна сформулювати наступне: своєчасне, достовірне та правильне відображення інформації щодо розрахункових операцій є основою для точної оцінки фінансового стану та фінансової стабільності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренков Г.Ф., Петряєва З.Ф., Хмеленко Г.Г. Економічний аналіз. Навч. посібник. Ч 2. Х.: Вид. ХНЕУ, 2004. 232 с.
2. Аракчеев Е. А. Управление ликвидностью активов. *Сборник научных трудов НГТУ*. 2007. № 3(49). С. 101–106
3. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 328 с.
4. Барановська С. П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід’ємна складова управління підприємством. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів, 2012. С. 8-11.
5. Белозерцев В. С. Фактори впливу на динаміку та якість дебіторської заборгованості підприємства: теоретичний аспект. *Технологический аудит и резервы производства*. 2015. № 4(5). С. 4-10.
6. Білик М.С., Загородній А. Г. Облік, аналіз та аудит : підруч. Львів : Кондор, 2008. 618 с.
7. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посібник. М.І Бондар., С.О. Левицька, О.О. Осадча, Н.А. Остап’юк. Рівне: НУВГП, 2016. 422 с.
8. Бухгалтерський словник / За ред.Проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2001. 224с.
9. Бухгалтерський фінансовий облік : Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 6-те вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2005. 756 с
10. Власова І. О. Облік розрахунків з дебіторами та кредиторами : автореф. дис. канд. екон. наук за спец. 08.06.04 / І. О. Власова. – К. : Нац. аграрний ун-т, 2005. – 20 с.

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/an/4/REG4186.html (дата звернення - 18.05.2022)
12. Кірейцев Г.Г. Фінансова звітність підприємств та її аналіз : навч. посіб. К: ЦУЛ, 2002 452 с.
13. Кобилецький В. Р. Період погашення кредиторської заборгованості. Онлайн-журнал «Financial Analysis online» URL: <https://www.finalon.com/slovník-ekonomichnikh-pokaznikiv/316-period-pogashennya-kreditorskoji-zaborgovanosti> (дата перегляду: 15.05.2022)
14. Лігоненко Л. О., Новікова Н.М. Управління дебіторською заборгованістю підприємства: навч. посіб. К. : Київськ. нац. торг.-екон. ун-т. 2005. 274 с.
15. Лобова Н. В. Стан дебіторської та кредиторської заборгованості та її вплив на економічну стійкість сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. № 15. 2010. С. 30-33
16. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку №39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» від 17.10.2013 № 929_015 URL:: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_015 (дата звернення - 18.04.2022)
17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» від 01.01.2012 № 929_051 URL:: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_051 (дата звернення - 18.04.2022)
18. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення - 18.04.2022)
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» № 237 від 08.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення 26.05.2022).

20. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 11.02.2000 р. № 85/4306 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>. (дата звернення - 18.04.2022)

21. Отенко І.П., Азаренков Г.Ф., Іващенко Г. А. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 156 с.

22. Оцінка, аналіз планування фінансового становища підприємства: науково-методичне видання / За ред. А.В. Чупіса. Суми. Видавництво «Довкілля». 2001. 404 с.

23. Пантелеев В.П., Сніжко О.С. Словник бухгалтера та аудитора. К.: ДП «Ін форм.-аналіт. агентство», 2009. 239с.

24. Партин Г.О., Загородній А.Г. Управлінський облік: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 303 с.

25. Пархоменко В.М. Розрахунки з покупцями та замовниками: обліковий аспект. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2012. № 3 (61). С. 142-145

26. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення - 18.04.2022)

27. Подцерковний О. П. Грошові зобов'язання господарського характеру: проблеми теорії і практики : монографія / О. П. Подцерковний. – К.: Юстініан, 2006. – 424 с.

28. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення - 12.05.2022)

29. Стоун Д., Хитчинг К. Бухгалтерський учет и финансовый анализ: учеб. пособ .М.: СИРИН, 1998. 302 с.

30. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності: Навчально-методичний посібник. К.: ТОВ «А.С.К.», 2006. 512 с.

31. Філімоменков О.С. Фінанси підприємств. Навчальний посібник 2009. № 1. С. 360.

32. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення – 20.05.2022).

33. Чацкіс Ю.Д., Лисюк О. М., Михайлова Т. П. Фінансовий облік : навч. посіб. Д. : ДонДУЕТ, 2006. – 456 с.

34. Чебанова Н.В., Василенко Ю.А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. К.: Видавничий центр „Академія”, 2012. 672с.

35. Шпак В.А. Організація бухгалтерського обліку: навч. посіб. НАСОА. ТОВ «Август Трейд». 2016. 277 с.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Трактування поняття «розрахунків» у літературі

Автор	Визначення розрахунків (платежі)	Ключове слово
Білик М.С. [6]	Процедури пред'явлення та задоволення у грошовій формі вимог та зобов'язань, що виникають під час здійснення господарської діяльності.	процедури
Власова І. О. [10]	Система взаємин між юридичними та фізичними особами, що виникають у момент практичного виконання юридично оформлених фінансових зобов'язань при здійсненні товарних та нетоварних операцій.	система
Колектив авторів під ред. Чупіса А. В. [22]	Система організації і регулювання платежів щодо грошових вимог і зобов'язань з ціллю обслуговування платіжного обороту.	
Подцерковний О. П. [27]	Грошові відносини, що виникають з приводу повного або часткового погашення боргу грошовими коштами (шляхом платежу) або будь-яким іншим чином – в тому числі послугою за послугу чи товаром за товар.	відносини
Філімоменков О. С. [31]	Система грошових відносин, пов'язаних з оплатою товарів, послуг та виконанням інших фінансово-кредитних зобов'язань підприємств, організацій, населення.	система
Чацкіс Ю. Д., Лисюк О. М., Михайлова Т. П. [33]	Система взаємовідносин між підприємствами і громадянами, заснована на грошовому погашенні вартості товарно-матеріальних цінностей, робіт, послуг.	система

Продовження додатку А

Таблиця А.2

Визначення поняття «дебіторська заборгованість» різними авторами

Автор	Визначення поняття	Ключове слово
НП(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [19]	Сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Під таке трактування підлягає як заборгованість дебіторів, яка утримується підприємством до дати погашення, так і заборгованість дебіторів призначена для перепродажу.	заборгованість
МСБО 39 п.9 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» [16]	Похідні фінансові активи з фіксованими платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку.	похідні фінансові активи
Белозерцев В. С. [5]	Результат вимушеної або заздалегідь запланованої господарсько-економічної операції кредитного характеру з контрагентами (юридичними або фізичними особами), що мала місце у минулому та борг за неї може бути достовірно визначений, узгоджений з контрагентом та сплачений підприємству у майбутньому, а в поточний момент відображений у балансі підприємства як актив.	результат
Кірейцев Г. Г. [12]	Складова оборотного капіталу, яка є комплексом вимог до фізичних чи юридичних осіб щодо оплати товарів, продукції, послуг	складова оборотного капіталу
Лігоненко Л. О., Новікова Н. М. [14]	Включені у склад майна підприємства його майнові вимоги до інших осіб, що є боржниками в правовідносинах, які виникають за різних обставин.	склад майна
Стоун Д., Хітчинг К. [29]	Сума боргів, які винні підприємству юридичні або фізичні особи і що виникли у результаті господарських взаємовідносин з ними, а сама дебіторська заборгованість має назву «рахунки до отримання».	борги

Визначення поняття «кредиторська заборгованість» різними авторами

Автор	Визначення поняття	Ключове слово
МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та активи»[17]	Теперішня заборгованість підприємства, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття з підприємства ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди.	Теперішня заборгованість
Партич Г. О. та Загородній А. Г. [24].	Заборгованість підприємства іншим юридичним і фізичним особам, що виникла в результаті здійснених раніше дій (подій), оцінена в гривнях і щодо якої в підприємства існують зобов'язання її погашення в певний строк .	Заборгованість
Ткаченко Н.М. [30]	Тимчасово залучені суб'єктом у власне користування грошові кошти, які підлягають поверненню юридичній або фізичній особі.	Тимчасово залучені кошти
Чебанова Н.В. та Василенко Ю. А. [34].	Особлива частина майна організації, що є предметом обов'язкових правовідносин між організацією і її кредиторами. Організація володіє і користується кредиторською заборгованістю, але вона зобов'язана повернути чи виплатити дану частину майна кредиторам, що мають права вимоги на неї. Дана частина майна – це борги організації, чуже майно, чужі кошти, що знаходяться у володінні організації-боржника.	Особлива частина майна
Цивільний кодекс України Стаття 509 [32]	Правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.	Правовідношення

Додаток Б

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
		2019	01	01
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРПОУ	36374292		
Територія ХАРКІВСЬКА	за КОАТУУ	6310138500		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними продуктами	за КВЕД	46.75		
Середня кількість працівників, осіб 10				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060		7565061		

1.Баланс на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006
			На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	198,1	201,1
первісна вартість	1011	314,8	359,8
знос	1012	(116,7)	(158,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	198,1	201,1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7 241,3	10 743,0
у тому числі готова продукція	1103	7 109,4	10 743,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 782,6	1 648,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	347,8	502,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	57,4	75,4
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 667,1	13 645,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	522,7	960,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 884,0	3 200,0
Усього за розділом II	1195	23 445,5	30 699,9
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	23 643,6	30 901,0

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 398,3	1 603,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 459,8	1 664,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	530,5
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	12 160,9	16 820,0
розрахунками з бюджетом	1620	17,0	3,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	116,8	116,8
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	9 888,9	11 765,5
Усього за розділом III	1695	22 183,8	29 236,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	23 643,6	30 901,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	25 416,4	23 952,2
Інші операційні доходи	2120	2 754,6	1 092,8
Інші доходи	2240	-	48,8
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	28 171,0	25 093,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 148,7)	(17 621,3)
Інші операційні витрати	2180	(8 698,9)	(7 252,0)
Інші витрати	2270	(118,7)	(64,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(27 966,3)	(24 937,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	204,7	156,1
Податок на прибуток	2300	(18,9)	(24,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	185,8	131,4

Керівник

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Додаток В

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди	
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРНОУ	2020	01 01
Територія ХАРКІВСЬКА	за КОАТУУ	36374292	
Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ	6310138500	
Вид економічної діяльності Оптова торгівля хлібними продуктами	за КВЕД	240	
Середня кількість працівників, осіб 10		46.75	
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060		7565061	

I. Баланс на 31 грудня 2019 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	201,1	544,1
первісна вартість	1011	359,8	675,5
знос	1012	(158,7)	(131,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	201,1	544,1
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	10 743,0	12 652,3
у тому числі готова продукція	1103	10 743,0	12 652,3
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 648,6	1 463,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	502,5	535,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	75,4	126,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	13 645,0	15 486,9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	960,8	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 200,0	3 179,7
Усього за розділом II	1195	30 699,9	33 317,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	30 901,0	33 861,5

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паєвий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 603,0	1 884,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 664,5	1 945,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	530,5	105,9
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	16 820,0	19 747,0
розрахунками з бюджетом	1620	3,5	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	116,8	22,9
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	11 765,5	12 039,8
Усього за розділом III	1695	29 236,5	31 915,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	30 901,0	33 861,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2019 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД
		1801007	1801007
1	2	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
3	4		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	28 227,0	25 416,4
Інші операційні доходи	2120	4 638,2	2 754,6
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	32 865,2	28 171,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(22 579,4)	(19 148,7)
Інші операційні витрати	2180	(9 703,9)	(8 698,9)
Інші витрати	2270	(300,7)	(118,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(32 584,0)	(27 966,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	281,2	204,7
Податок на прибуток	2300	(-)	(18,9)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	281,2	185,8

Керівник

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Калашник Валерій Васильович

(ініціали, прізвище)

Додаток Г

бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
ТОВ "Компанія "Хімпостачання"	за ЄДРНОУ	2021	01	01
Територія <u>ХАРКІВСЬКА</u>	за КОАТУУ	36374292		
Організаційно-правова форма господарювання <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ</u>	за КОПФГ	6310138500		
Вид економічної діяльності <u>Оптова торгівля хімічними продуктами</u>	за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб <u>8</u>		46.75		
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>				
Адреса, телефон <u>ПРОСПЕКТ Московський, буд. 140/1, м. ХАРКІВ, ХАРКІВСЬКА обл., 61060</u>		7565061		

I. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	544,1	526,3
первісна вартість	1011	675,5	682,7
знос	1012	(131,4)	(156,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	544,1	526,3
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	12 652,3	13 543,4
у тому числі готова продукція	1103	12 652,3	13 543,4
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 463,0	2 133,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	535,5	1 262,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	126,3	171,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 486,9	19 804,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	696,9
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 179,7	3 406,8
Усього за розділом II	1195	33 317,4	40 846,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	33 861,5	41 372,8

Продовження додатку Г

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61,5	61,5
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 884,2	2 110,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 945,7	2 171,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	105,9	1 017,5
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	19 747,0	23 541,5
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,2	0,2
розрахунками з оплати праці	1630	22,9	61,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	12 039,8	14 580,7
Усього за розділом III	1695	31 915,8	39 200,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	33 861,5	41 372,8

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	31 048,5	28 227,0
Інші операційні доходи	2120	5 468,7	4 638,2
Інші доходи	2240	4,3	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	36 521,5	32 865,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(24 867,9)	(22 579,4)
Інші операційні витрати	2180	(11 199,7)	(9 703,9)
Інші витрати	2270	(227,7)	(300,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(36 295,3)	(32 584,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	226,2	281,2
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	226,2	281,2

Керівник	_____	_____
	(підпис)	Калашник Валерій Васильович (ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер	_____	_____
	(підпис)	Калашник Валерій Васильович (ініціали, прізвище)

Додаток Д

Таблиця Д.1

**Основні показники діяльності підприємства ТОВ «Компанія
«Хімпостачання»»**

Показники	Од. вим	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення в 2020 році від		Відхилення в 2020 році від, %	
					2018	2019	2018	2019
Основні засоби за залишковою вартістю	тис. грн	201,1	544,1	526,3	343	-17,8	270,56	96,73
Запаси	тис. грн	10743	12652,3	13543,4	1909,3	891,1	117,77	107,04
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	тис. грн	1648,6	1463	2133,1	-185,6	670,1	88,74	145,80
Грошові кошти та їх еквіваленти	тис. грн	960,8	0,00	696,9	-263,9	696,9	72,53	-
Власний капітал	тис. грн	1664,5	1945,7	2171,9	507,4	226,2	130,48	111,63
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	тис. грн	16820	19747	23541,5	2927	3794,5	117,40	119,22
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	10	10	8	0	-2	100	80
Чистий дохід (виручка) від реалізації товарів	тис. грн	25416,4	28227	31048,5	2810,6	2821,5	111,06	110,00
Собівартість реалізованих товарів	тис. грн	19148,7	22579,4	24867,9	3430,7	2288,5	117,92	110,14
Чистий прибуток	тис. грн	185,8	281,2	226,2	95,4	-55	151,35	80,44
Рентабельність діяльності	%	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	136,28	73,13

Додаток Е

Таблиця Е.1

Інформаційне забезпечення операцій розрахунків з дебіторами

Вид дебіторської заборгованості	Первинні документи	Облікові реєстри
Розрахунки з покупцями та замовниками	Укладений договір; товаро-транспортна накладна; рахунок-фактура; акт виконаних робіт (наданих послуг); акт звіряння розрахунків; платіжне доручення (зведене платіжне доручення); виписка банку; розрахунковий чек; вексель; прибутковий касовий ордер; квитанція	Відомість 3.1 аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками
Розрахунки за виданими авансами	Укладений договір на поставку продукції, товарів, робіт, послуг; товаро-транспортні накладні (якщо аванси видають товарами, матеріалами та ін.); бухгалтерська довідка.	Відомість 3.2 аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки з підзвітними особами	Авансовий звіт, прибутковий касовий ордер; видатковий касовий ордер; платіжна відомість; накладна	
Розрахунки за нарахованими доходами	Розрахунок дивідендів, відсотків, роялті; видатковий касовий ордер; платіжна відомість	
Розрахунки за претензіями	Комерційні акти; акти взаємозвірки; рішення суду; пред'явлена претензія; платіжне доручення; виписки банку; розрахунковий чек; прибутковий касовий ордер.	
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	Акт; інвентаризаційний опис; порівняльні відомості результатів інвентаризації; прибутковий касовий ордер; виписка банку; бухгалтерська довідка (у разі віднесення в рахунок оплати праці);	
Розрахунки з іншими дебіторами	Доручення-зобов'язання про утримання з оплати праці суми чергових платежів; накладна на видачу форменого одягу; відомість на продаж акцій; виписка банку; відомість підписки на акції; прибуткові касові ордери; накладні; розрахунок нарахування дивідендів; платіжні доручення.	
Розрахунки за допомогою векселів	Прибуткові касові ордери; платіжне доручення; розрахунковий чек (виписка банку); бухгалтерська довідка (розрахунок); акт списання втрачених векселів.	

Продовження додатку Е

Таблиця Е.2

Інформаційне забезпечення операцій розрахунків з кредиторами

Вид кредиторської заборгованості	Первинні документи	Облікові реєстри
Розрахунки з постачальниками та підрядниками	Договір; товаро-транспортна накладна; рахунок-фактура; акт виконаних робіт (наданих послуг); акт звіряння розрахунків; платіжне доручення (зведене платіжне доручення); виписка банку; розрахунковий чек; вексель; прибутковий касовий ордер; квитанція	Відомість 3.3 аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками
Розрахунки за авансами отриманими	Договір на поставку продукції, товарів, робіт, послуг; товаро-транспортні накладні (якщо аванси видають товарами, матеріалами та ін.); бухгалтерська довідка.	Відомість 3.5 аналітичного обліку розрахунків з різними кредиторами
Розрахунки за вексями виданими	Вексель, акт приймання-передачі векся; платіжне доручення; розрахунковий чек (виписка банку); бухгалтерська довідка (розрахунок).	
Розрахунки з іншими дебіторами	Доручення-зобов'язання про утримання з оплати праці суми чергових платежів; накладна на видачу форменого одягу; відомість на продаж акцій; виписка банку; відомість підписки на акції; прибуткові касові ордери; накладні; розрахунок нарахування дивідендів; платіжні доручення.	
Розрахунки з оплати праці	Розрахунково-платіжна відомість, платіжна відомість, таблиць обліку робочого часу; наряд на відрядну роботу, маршрутний лист .	
Розрахунки зі страхування	Платіжне доручення; виписка банку; бухгалтерська довідка (розрахунок), розрахунково-платіжна відомість	
Розрахунки з бюджетом	Платіжне доручення; виписка банку; бухгалтерська довідка (розрахунок),	Відомість 3.6 аналітичного обліку розрахунків з бюджетом